

Buller PM

Sammanfattning av de avvägningar och ställningstaganden som gjorts gällande Detaljplan för påbyggnad av bostäder mm vid Sten Sturegatan inom stadsdelen Heden i Göteborg 0383/13.

Beskrivning av förslaget

Planområdet ligger centralt vid Engelbrektsgatan, Sten Sturegatan och Skånegatan, mellan Scandinavium och Heden i kvarteret Opalen, cirka 1 kilometer söder om Göteborgs centrum.

Befintliga hus är i åtta våningar plus en nionde indragen våning. Planändringen skapar möjligheter för påbyggnad vilket innebär 11 fulla våningar plus en 12:e indragen våning. Mellan lamellhusen, mot Sten Sturegatan, medges nya byggnader i två våningar där publika verksamheter så som butiker och restauranger föreslås.

Efterfrågan på bostäder i detta centrala läge är stor. Kompletteringsbebyggelse är prioriterad innan ny mark tas i anspråk och bebyggelse bör koncentreras till områden med befintlig infrastruktur och goda förutsättningar för kollektivtrafik och annan service. En tätare stad blir mindre resurskrävande och därmed mer hållbar men innebär samtidigt höga krav på fri- och rekreationsytor samt att förtätning av detta slag innebär att befintlig bebyggelse påverkas.

Behovet av lägenheter har vägts mot lämpligheten att bygga bostäder i bullerutsatta lägen. Planförslaget innebär förbättringar för befintliga lägenheter då de gemensamma uteplatserna väntas bli attraktivare att vistas på och mindre bullerstörda i och med uppförande av bullerplank.

Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen.

Tidigare bullerutredningar

Enligt framtagna bullerutredningar kommer det mest bullerutsatta tillkommande våningsplanet att få ekvivalenta ljudnivåer över 60dBA i fasad (57 – 63 dBA) mot Sten Sturegatan. Även befintliga våningsplan har ljudnivåer över 60 dBA.

Inför planbeskedet togs en utredning fram för att visa att det, genom särskilda åtgärder på balkongerna, går att uppföra bostäder med ljuddämpad uteplats som kompensationsåtgärd, *Akustikforum, rapport 4599 C-D, 2012-11-14 och rapport 4599-F, 2013-02-14*. Inför samråd av detaljplanen har kompletterande bullerutredning tagits fram; *Sweco, rapport Trafikbullerutredning för väg- och spårvagnstrafik, 2015-02-06*.

Riktvärden och -linjer

Riksdagens riktvärden (prop. 1996/97:53)

Följande riktvärden bör normalt inte överstigas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentligt ombyggnad av trafikinfrastruktur:

30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus

45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid

55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)

70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

Gällande riktlinjer för buller

Göteborgs stad tog i februari 2006 fram skriften kommunal tillämpning av riktvärden för trafikbuller. Stadens nuvarande bullerpolicy har en övre gräns på 65 dBA ekvivalentnivå för när byggnation av bostäder kan prövas i detaljplan. 2008 tog Boverket fram nya allmänna råd för planering för bostäder i områden utsatta för väg- och spårbuller. Boverkets allmänna råd tillåter byggnation där nivån överstiger 65 dBA om det finns synnerliga skäl efter en avvägning gentemot andra allmänna intressen.

Göteborgs policy skiljer sig på ett antal avgörande punkter från Boverkets allmänna råd för trafikbuller och möter inte det behov av vägledning som nuvarande planeringsinriktning kräver varför stadsbyggnadskontoret tillsammans med berörda förvaltningar har fått i uppdrag att arbeta fram en ny riktlinje för staden.

Den kommande kommunala tillämpningen kommer att vara en konkretisering av Boverkets allmänna råd för Göteborg men med justeringar beroende på vad som sker på nationell nivå i fråga om ändringar i PBL och miljöbalken kopplat till trafikbuller.

Då kommunen anser att det är viktigt att området utvecklas med bostäder i enlighet med planförslaget kommer man i planarbetet förhålla sig till vad Boverkets allmänna råd gör gällande och inte den kommunala tillämpningen.

Allmänna råd - Boverket

Rapporten heter, "Buller i planeringen" med underrubriken "planera för bostäder i områden utsatta för buller från väg- och spårtrafik"

Vid planering av nya bostäder anges som huvudregel att planen bör säkerställa att:

- bebyggelsen kan placeras och att yttre omständigheter kan utformas så att 55 dBA ekvivalent ljudnivå utomhus (vid fasad och uteplats) kan erhållas med hänsyn till trafikbuller.
- bebyggelsen kan placeras och att yttre åtgärder kan utformas så att 70 dBA maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad uppfylls.

I skriften står också var en avvägning mellan kraven på ljudmiljö och andra intressen bör kunna övervägas trots en hög ljudnivå: Som avstegsområden nämns centrala delar av städer och större tätorter med bebyggelse av stadskaraktär till exempel ordnad kvartstruktur. Boverket skriver också att avstegsområden kan motiveras vid komplettering av befintlig tätbebyggelse längs kollektivtrafikstråk i större städer och

ny tätare bebyggelse till exempel ordnad kvartersstruktur, längs kollektivtrafikstråk i större städer.

Även då ljudnivån överstiger 65 dBA kan det finnas synnerliga skäl till att efter en avvägning gentemot andra allmänna intressen tillåta bostäder. I dessa speciellt bullerutsatta miljöer bör byggnaderna vara orienterade och utformade på ett sådant sätt att de vänder sig mot den tysta eller ljuddämpade sidan. Även vistelseytor, entréer och bostadsrum bör konsekvent orienteras mot den tysta eller ljuddämpade sidan. Det bör alltid vara en strävan att ljudnivån på den ljuddämpade sidan är lägre än 50 dBA. Där det inte är tekniskt möjligt att klara 50 dBA utmed samtliga våningsplan på ljuddämpad sida bör det accepteras upp till 55 dBA vid fasad, normalt för lägenheter i de övre våningsplanen. 50 dBA bör dock alltid uppfyllas för flertalet lägenheter samt vid uteplatser och gårdsytor.

Avstegsområde

Planområdet anses vara ett avstegsområde då det passar in på Boverkets beskrivning.

Närmaste kollektivtrafikhållplats är ”Scandinavium” på Skånegatan i direkt anslutning till planområdet. Här går i dagsläget spårvagn 2, 6, 8 och 13 med hög turtäthet. Det finns goda förutsättningar att ta sig fram som gående och cyklist till området.

Planområdet ligger centralt i staden mellan Heden med rekreationsytor och Evenemangsstråket med mässhallar, arenor och biograf. Närmaste grönområde är Burgårdsparken bakom biografen. Närmaste mataffärer finns inom kvarteret.

Detaljplanen överensstämmer med kommunens översiktsplan och är ett prioriterat utbyggnadsområde i centrala Göteborg.

Inriktning

Centrala Göteborg ska kunna utvecklas och stärkas som en plats för handel, arbete, boende och förströelse. Genom att ge goda förutsättningar för evenemang, utbildning, kultur och turism kan ett levande centrum bibehållas och utvecklas. God regional tillgänglighet bör skapas genom att förbättra kommunikationerna inom och till centrum.

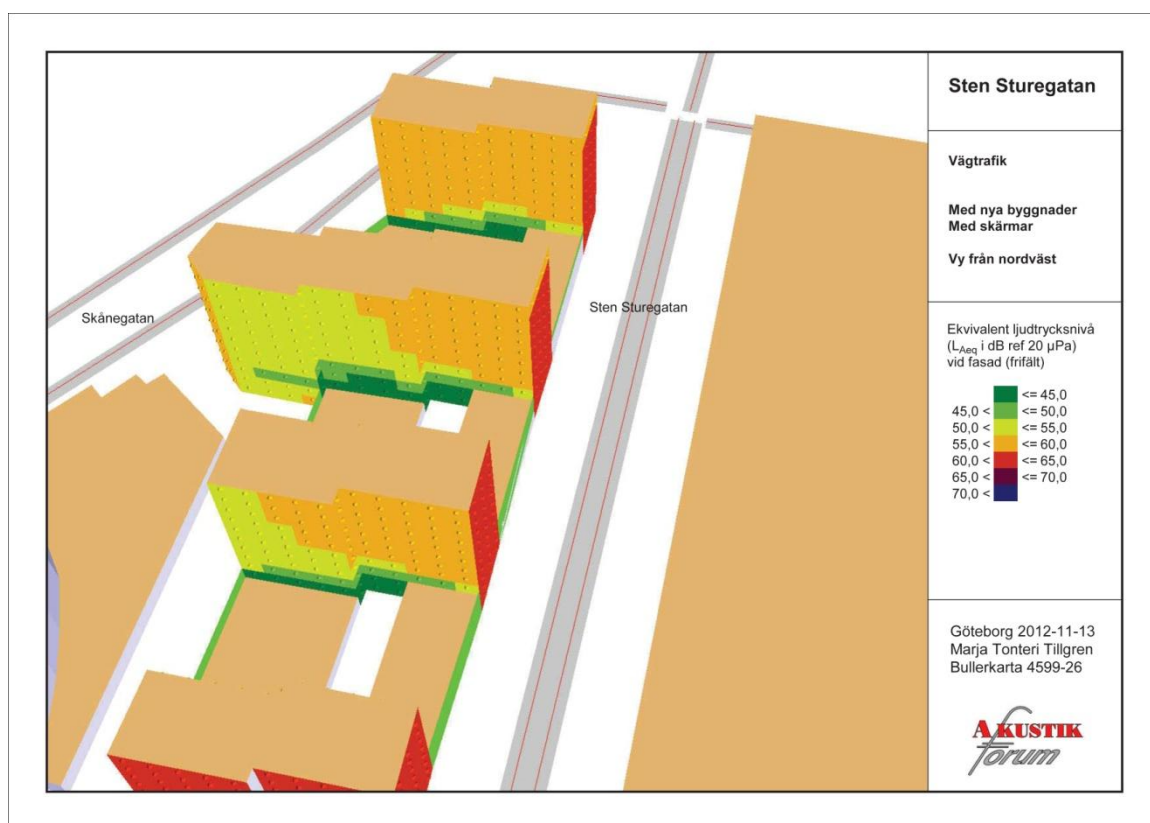
- Innerstaden ska karaktäriseras av en hög täthet och ett blandat innehåll.
- Funktioner såsom t.ex. evenemang, utbildning, kultur och bostäder ska rymmas i innerstaden.
- Bostadsinnehållet bör öka.
- Kollektivtrafik, gående och cyklande ska prioriteras.
- De kulturhistoriska värdena ska värnas och hänsyn till dessa ska tas vid nybyggnation.
- Utformningen av ny arkitektur ska avvägas mot karaktären i den traditionella bebyggelsen.
- Parkerna ska värnas och utvecklas för rekreation och en hälsosam stadsmiljö.

Vägtrafik

Skånegatan är en del av evenemangsstråket med både vägtrafik och spårvarns-
trafik. Vägtrafiken betraktas enligt utredningarna som främst dominerande
bullerljuskälla.

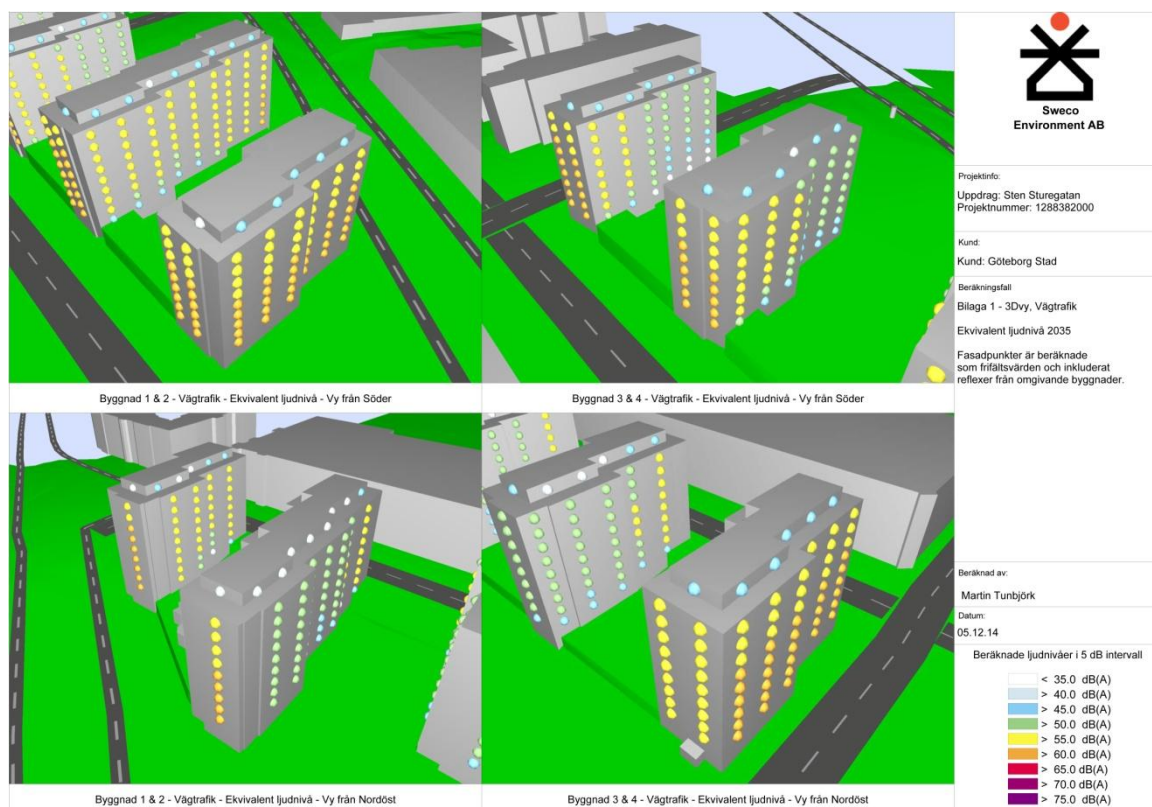
Tidigare bullerutredningar (Akustikforum) utgår från trafikuppgifter som kommer
från trafikkontorets mätningar från 2010:

Väg	Trafikmängder 2010	Andel tung trafik	Skyltad hastighet
Sten Sturegatan	8300	4%	50
Skånegatan	11900	4%	50
Engelbrektsgratan	10600	4%	50
Berzeliigatan	7700	3%	50

Kompletterande bullerutredning (Sweco) har räknat på prognosår 2035:

Väg	Trafikmängder 2035	Andel tung trafik	Skyltad hastighet
Sten Sturegatan	8300	4%	50
Skånegatan	14200	8%	50
Engelbrectsgatan	7400	4%	50
Berzeliigatan	5700	3%	50

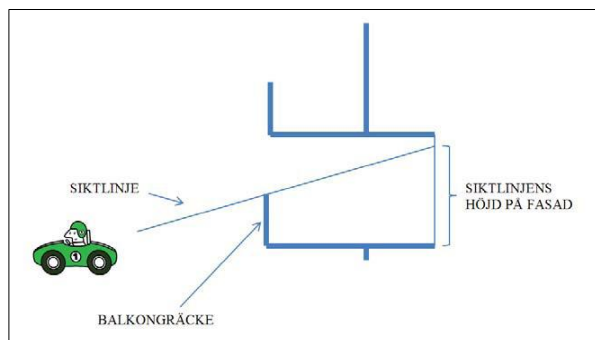

Bostäder

Husen är lamellhus där tyst sida inte kan uppnås. Förslaget är att komplettera områdets stora lägenheter med mindre lägenheter och bestämmelsen om att minst hälften av bostadsrummen ska vara vända mot tyst sida kan vara svårt att uppfylla. För att uppnå ljuddämpad sida föreslås tekniska lösningar för balkonger (Akustikforum 2013-02-14). Tidigare i skissarbeten har landat i förslaget ”vinterträdgårdar” som innebär till hälften indragen balkong med tätt balkongräcke och absorbenter i tak och eventuellt även på väggar.

Bullerutredningen (Sweco 2015-02-06) har studerat effekterna av detta förslag. För att uppnå ljuddämpad sida ska ljudnivån på balkongerna inte överstiga 50 dBA. Det innebär att den indragna balkongen ska sänka ekvivalentnivån med 6-13dBA i de mest utsatta lägena. Åtgärderna med absorption i tak och på väggar

bedöms sänka ljudnivån med 6-7 (+/-3) dBA. Därför föreslås även delvis inglasning av balkongerna för att sänka ljudnivån ytterligare i de lägen det krävs.

Figur över bullerdämpande balkong Akustikforum

Uteplatser

Som komplement till balkongerna föreslås en upprustning av gårdarna mellan husen och att bullerskärmar på 1.6 meter uppförs mot gatorna. I dagsläget är utrymmet mellan husen till största del hårdgjorda med komplementbyggnader, planteringar och cykelparkeringar men med få sittplatser.

Enligt bullerutredningarna bidrar de tänkta innergårdarna med en god ljudmiljö både i förhållande till ekvivalent och maximal ljudnivå.

Ekvivalenta ljudnivåer med bullerskärmar. Sweco.

Ställningstagande

Kommunen finner att det föreligger skäl att göra avsteg från riktvärden för trafikbuller där bostäder planeras i lägen mellan 55-65 dBA ekvivalent ljudnivå.

Motiv för avsteg:

- Detaljplanen är förenlig med kommunens översiktplan.
- Utgör kompletteringsbebyggelse i centrala staden (kärnan) enligt Göteborgs strategi för utbyggnadsplaneringen.
- Bebyggelsen utgörs av stadskaraktär.
- Området ligger i direkt anslutning till god kollektivtrafik.
- Det finns tillgång till rekreativa miljöer med god ljudkvalitet i närområdet.
- Delvis inglasade balkonger och gemensamma uteplatser med acceptabla ljudnivåer kompenserar svårigheten att uppnå tyst sida i minst hälften av bostadsrummen.

Åtgärder

Inom ramen för planarbetet har ett antal åtgärder studerats i syfte att skapa goda boendemiljöer.

Åtgärder som kommer att genomföras inom ramen för genomförandet av planen.

- Nya länkbyggnader mot Sten Sturegatan skapar nya gårdsrum avskärmade från gatan.
- Bullerskärmar mot Sten Sturegatan och mot Skånegatan på 1,6 meter ger god utomhusljudmiljö.
- Ljuddämpad sida med högst 50 dBA uppnås genom indragna balkonger med ljudabsorbenter. I de fall det inte räcker föreslås ytterligare åtgärder som halvt till tre fjärdedels inglasning av balkongen.

Åtgärder som inte bedömts rimliga att genomföra:

- Fartdämpande åtgärder för trafiken längs Skånegatan och Sten Sturegatan

På plankartan finns följande planbestämmelser:

- Om ekvivalent ljudnivå utanför bostadens fasad är > 55 dBA ska minst hälften av bostadsrummen vara vända mot ljuddämpad sida med högst 50 dBA vid fasad.
- Om bostaden har en eller flera uteplatser ska ljudnivån vid minst en uteplats vara högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå.

Övriga åtgärder som inte regleras i detaljplanen:

- Växter och träd ger positiva effekter på det upplevda bullret även om det inte påverkar det faktiska bullret.